

Fienat

Amerihkás

Manne Amerihkkái?

Leai ollu mii váikkuhii dan stuora ertfárremii:

Sivat mat váikkuhedje ertfárremii Várjjagis

- Alla olmmošlohku ja ealáhusvuodđ gáržžiduvvui
- Heajos sosiála ja ekonomalaš dilit
- Váttisvuodat guolástusealáhusas ja heajos bivdojagit
- Guoli/sálteguoli vuovdin njejai
- Badjelgeahččan ja klássajuohkáseapmi
- Giellaváttisvuodat (kvenat)
- Prepaid tickets (nuvttá bileahtat)
- Risttalaš sivat/læstadialaš lihkadus
- Amerihkká-reivviid ja aviissaid ertfárrenalm-muhusaid váikkuheapmi
- Johtinhállu

Sivat mat geasuhedje fárret Amerihkkái

- Buorit ekonomalaš dilit Amerihkás
- Nuvttá eatnamat maid buohkat ožžo geat ledje deavdán 21 jagi
- Stuora dárbu bargofápmui ja alla bálkkát

The pioneering kvens

Sullii 900 000 norgalačča fárrejedje Amerihkkái áigodagas 1825 – 1925. Stuurimus ertfárren Davvi-Norggas álggii Finnmárkkus 1860-jagiin. Gitta 1930 rádjai ledje oktiibuot sullii 7000 finnmárukulačča fárren Atlántaábi rastá. Eanet go bealli sis bohte Várjjagis, erenoamážit Čáhcesullos ja Várggáin.

Eanaš ertfárrejeaddjit Várjjagis ledje kvenat.

Kvenat ledje maid davvinorgga pionearat Amerihkás. Vuosttaš ertfárrejeaddjit Čáhcesullos vulge giđdat 1864 Romssa bokte, ja johte guvttiin fatnasiin mat sin dolvo Quebecii. Dasto jotkkii mátki báikkiide nu go The Copper Country, Upper Michigan. Dát kvenapionearat ledje moadde bearraša ja moadde boaresbártni. Visot rávesolbmot ledje riegádan Suomas, buot mánát Čáhcesuolu-guovllus.

Sivvan dasa ahte Čáhcesullos ledje eanemus ertfárrejeaddjit riikkadásis 1870-logus leai ahte dalle ásse olu kvenat doppe. Čáhcesuolu leai báiki gosa ertfárrejeaddjit Suomas bisánedje oanehit áigái. Čáhcesuolu leai dan áiggi stuurimus skiipajohtolathámman Finnmárkkus, ja olu kvenat bisánedje deike ovdal go jotke mátki Romsii ja Troandimii.

